

Buletin informativ ANB: noutăți legislative și alte știri relevante

01.10.2013 - 31.10.2013

Nr. 51

În perioada 1 –31 octombrie 2013, echipa IDIS "Viitorul"/ ANB a continuat să monitorizeze implementarea propunerilor incluse în Agenda Națională de Business. Acest buletin este structurat în două secțiuni: prima conține monitorizarea modificărilor legislative și a noutăților privind implementarea priorităților stabilite în Agenda Națională de Business 2012-2013, iar cea de-a doua conține alte noutăți de interes pentru mediul de afaceri.

Sumar:

I. Noutăți relevante pentru implementarea Agendei Naționale de Business 2012-2013:

- 1.1 [Mediul de afaceri consideră că Politica Bugetar-Fiscală și vamală 2014 nu corespunde așteptărilor businessului](#)
- 1.2 [Raport: Prevederile politicii bugetar-fiscale și vamale pentru anul 2014 nu prevăd simplificarea activităților economice](#)
- 1.3 [Serviciul Fiscal va oferi cetățenilor declarații pe venit precompletate](#)
- 1.4 [Oamenii de afaceri, departe de a fi auziți de Ministerul Finanțelor. Politica fiscală se înăsprește](#)
- 1.5 [Moldova a urcat 8 trepte în raportul Băncii Mondiale privind mediul de afaceri și surclasează Rusia](#)

1.6 [Ministrul Economiei a prezentat Guvernului un raport privind implementarea Foii de parcurs în vederea eliminării constrângerilor critice în calea mediului de afaceri](#)

1.7 [Serviciul Vamal a elaborat un proiectul Hotărârii Guvernului "cu privire la vămuirea electronică a mărfurilor la export".](#)

1.8 [Serviciul Vamal a elaborat un proiect pentru aprobarea Regulamentului cu privire la procedura vămuirii electronice a mărfurilor la import.](#)

1.9 [Valeriu Lazăr: Acum e nevoie de o responsabilizare la scară națională în implementarea deciziilor de îmbunătățire a mediului de afaceri](#)

1.10 [Ministerul Finanțelor a perfectat proiectul de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative în partea ce ține de realizarea politicii fiscale și vamale pentru anul 2014](#)

II. Alte noutăți de interes pentru mediul de afaceri

- 2.1 [Datoria externă totală a crescut cu 15,49 milioane de dolari](#)
- 2.2 [Banca Mondială și FMI vor evalua sectorul financiar al Moldovei](#)
- 2.3 [Banca Mondială prognozează o creștere economică de 5,5% pentru Moldova în 2013](#)
- 2.4 [Ministerul Economiei constată o majorare de 1,5 ori a investițiilor străine directe în economia Moldovei](#)
- 2.5 [Productia industrială în Moldova a crescut cu 6,3%](#)
- 2.6 [În Moldova rata medie a dobânzii la credite a atins minimul istoric](#)
- 2.7 [Agricultura, motorul creșterii economice. Recolta de grâu a sporit de două ori iar cea de porumb de 3,3 ori](#)

Știri detaliate:

I. Noutăți relevante pentru implementarea Agendei Naționale de Business 2012-2013:

„Economie fără monopoluri, libertate fără privilegii”

1.1 Mediul de afaceri consideră că Politica Bugetar-Fiscală și vamală 2014 nu corespunde așteptărilor businessului

Politica bugetar fiscală și vamală pentru 2014 și procesul de consultare publică pe marginea sa sunt departe a fi corespunzătoare așteptărilor mediului de afaceri, din mai multe considerente. Acestea au fost discutate în cadrul conferinței de presă susținută de membrii Agendei Naționale de Business, marți, 29 octombrie. Conferința a avut loc în contextul în care Ministerul Finanțelor a perfectat proiectul de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative privind realizarea politicii fiscale și vamale pentru anul 2014. Experții Agendei Naționale de Business (ANB), Ion Tornea și Tatiana Grinic au participat la procesul de consultări publice pe marginea acestui subiect, publicând un raport de intervenție pe marginea politicii bugetar-fiscale și vamale pentru 2014. Raportul poate fi accesat aici:

<http://business.viitorul.org/press/raport-prevederile-politicii-bugetar-fiscale-i-vamale-pentru-anul-2014-nu-prevd-simplificarea-activitatilor-economice-322.html>

O parte din propuneri au fost preluate de către Ministerul Finanțelor de la Agenda Națională de Business, a constatat expertul IDIS/ANB, Ion Tornea. Printre soluțiile propuse de ANB și acceptate de autorii proiectului putem remarca: Cheltuielile suportate de către angajatori pentru asigurarea angajaților cu hrană, transport și studii profesionale, conform criteriilor stabilite ulterior în Hotărârea Guvernului, nu vor fi considerate facilități la impozitarea veniturilor, de la acestea nu se vor calcula contribuții de asigurare sociale și medicale, acestea nu vor fi impozitate cu TVA (conform art. 99 al CF);

A fost eliminată, conform solicitărilor noastre, propunerea inițială a MF de a exclude alineatul 5 din art. 234 al CF, conform căruia persoanele care au calculat greșit impozitul și/sau taxa, dacă acest fapt nu a fost depistat în

cadrul controlului fiscal anterior, la efectuarea repetată a controlului fiscal, sânt absolvite de aplicarea amenzilor și penalităților pentru încălcările fiscale depistate aferente perioadelor supuse controlului repetat;

Au fost introduse amendamente la Codul fiscal și Codul vamal referitoare la necesitatea elaborării analizei impactului de reglementare pentru toate actele normative ce reglementează activitatea de întreprinzător. Totodată, nu au fost acceptate un șir de propuneri, care în opinia noastră ar veni în întâmpinarea realizării scopurilor propuse de politica bugetar-fiscală și vamală pentru 2014 de: „simplificare a administrării fiscale și vamale”, „relaxare a agenților economici în aspect de desfășurare a activității economice”, diminuare a proporțiilor de evaziune fiscală și vamală și eficientizare a utilizării resurselor financiare publice”, precum și de creare a unui climat de afaceri favorabil și stimulator, așa cum își dorește întreaga comunitate de afaceri, este de părere Tatiana Grinic, membru ANB, reprezentant ACAP.

Mai multe detalii sunt reflectate în nota de poziție a ANB, anexată. ”Această politică fiscală nu trece prin Ghilotină. Guvernul, în special Ministerul Finanțelor, încalcă legislația care spune că orice act normativ cu impact regulatoriu trebuie să treacă prin acest grup de lucru. Totodată, persistă lipsa de coerență și conservare a Guvernului în domeniul agrar (TVA la producția agricolă și zahăr)”, a precizat Alexandru Slusari, membru ANB, președintele Uniunii Asociațiilor Producătorilor Agricoli.

Prezent la eveniment, Valeriu Cosarciuc, președintele Federației Fermierilor, a precizat că ”este necesară permiterea înregistrării TVA în condiții egale pentru toți, iar profitul reinvestit să nu fie taxat în cazul IMM, așa se întâmplă și în alte țări, cum ar fi, de exemplu, Estonia”. ”Mediul de afaceri nu intenționează să se eschiveze de la plata impozitelor. Toți sunt gata să plătească. Dar aceste impozite trebuie să fie bine gândite”, a explicat Raisa Bejan, membru ANB, Director executiv al Uniunii Producătorilor de Zahăr.

„Economie fără monopoluri, libertate fără privilegii”

Agenda Națională de Business reprezintă o platformă comună a peste 30 dintre cele mai reprezentative asociații de business și camere de comerț și industrie (CCI) din Moldova, reunite în cadrul rețelei cu scopul de a influența politicile și practicile autorităților publice din domeniul reglementării activității de afaceri. Scopul acestor eforturi este edificarea unui mediu de afaceri echitabil și competitiv, care să stimuleze dezvoltarea afacerilor din Republica Moldova. ANB a fost lansată în noiembrie 2008 de IDIS „Viitorul”.

1.2 Raport: Prevederile politicii bugetar-fiscale și vamale pentru anul 2014 nu prevăd simplificarea activităților economice

Expertul IDIS „Viitorul”, Ion Tornea și Tatiana Grinic, membru al Agendei Naționale de Business, au elaborat *Raportul de intervenție pe marginea politicii bugetar-fiscale și vamale pentru 2014*. Raportul a fost elaborat în contextul lansării de către autoritățile publice a consultărilor publice pe marginea proiectului Hotărârii de Guvern „Cu privire la aprobarea proiectului de lege privind modificarea și completarea unor acte legislative ce țin de realizarea politicii bugetar-fiscale și vamale pentru anul 2014”. Astfel, autorii au venit cu anumite opinii și comentarii pe marginea reperelor de bază ale modificărilor și completărilor propuse la politica bugetar-fiscală și vamală pentru anul 2014 care au un impact potențial major asupra calității mediului de afaceri. Potrivit autorilor, politica bugetar-fiscală și vamală pentru anul 2014 în redacția propusă, în linii Generale, este „ruptă” de obiectivele sale propuse de „simplificarea administrării fiscale și vamale, relaxarea agenților economici în aspect de desfășurare a activității economice, diminuarea proporțiilor de evaziune fiscală și vamală și eficientizarea utilizării resurselor financiare publice”. Modificările și completările propuse sunt în marea majoritate în spiritul politicilor „punitive”, bazate pe sancționarea și penalizarea agenților economici. Aceștia recomandă ca prevederile și modificările propuse la politica bugetar-fiscală și vamală pentru anul 2014 să fie aduse în concordanță cu alte documente de politici ale statului, în special cu prevederile capitolului respectiv al Programului de activitate al Guvernului, iar prevederile

referitoare la politica vamală trebuie să fie prezentate separat de cele referitoare la politica bugetar-fiscală.

1.3 Serviciul Fiscal va oferi cetățenilor declarații pe venit precompletate

Inspectoratul Fiscal Principal de Stat (IFPS) intenționează să elaboreze și să implementeze un mecanism de informare a persoanelor fizice despre veniturile acumulate pe parcursul anului fiscal și să le expedieze declarații pe venit precompletate. Propunerea a fost prezentată de șeful IFPS, Ion Prisăcaru, în cadrul unei ședințe de lucru, în cadrul căreia a menționat importanța redefinirii relației între cetățean și administrația publică, respectiv între contribuabili și administrația fiscală, în sensul facilitării accesului acestora la serviciile și informațiile publice, prin intermediul tehnologiilor informației.

Având în vedere faptul că actuala procedură de depunere a declarației de venit este anevoioasă pentru anumite categorii de cetățeni, Ion Prisăcaru a punctat necesitatea ca organul fiscal să completeze și să expedieze contribuabilului declarația veniturilor acumulate, așa-numita declarație precompletată, care ar facilita participarea contribuabilului la acest exercițiu. Pentru implementarea acestui mecanism s-a propus elaborarea unui program cu acțiuni și termene concrete. Ion Prisăcaru a mai relevat necesitatea asigurării unei calități înalte a serviciilor publice online pentru realizarea tuturor planurilor autorităților privind dezvoltarea și îmbunătățirea serviciilor de guvernare electronică.

1.4 Oamenii de afaceri, departe de a fi auziți de Ministerul Finanțelor. Politica fiscală se înăsprește

„Politica bugetar-fiscală și vamală pentru anul 2014 este ruptă de obiectivele sale de simplificare a administrării fiscale și vamale, care ar duce la relaxarea activității economice și de diminuare a proporțiilor de evaziune fiscală și vamală, cât și eficientizarea utilizării resurselor financiare

„Economie fără monopoluri, libertate fără privilegii”

publice”, consideră Ion Tornea, expert IDIS Viitorul, membrul unui grup de lucru format din experți economici și reprezentanți ai mediului de afaceri reuniți în cadrul Agendei Naționale de Business (ANB).

Amenzi mai mari, șpăgi mai mari

Amenzile rămân în continuare una dintre principalele surse de acumulare de resurse la bugetul de stat. „Atunci când bugetul de stat se confruntă cu situații grele, banii sunt storși din businessul privat”, susține Raisa Bejan, președintele Uniunii producătorilor de zahăr, membru ANB. Astfel ceea ce pe termen scurt este o soluție de redresare a deficitului în buzunarul public, pe termen lung încurajează corupția, consideră reprezentanții businessului privat. „Legea este gândită în așa fel încât sunt cazuri în care la un control de rutină să fie aplicate mai multe amenzi. În consecință sumele pe care agentul economic trebuie să le achite la stat sub formă de amenzi sunt de ordinul zecilor de mii de lei, ceea ce duce deseori la falimentarea agentului economic”, susține Tatiana Grinic, membru al Asociației Contabililor și Auditorilor Profesioniști, coordonatoarea grupului de lucru al ANB. De exemplu, în cazul în care agentul economic nu are aparat de casă, amenda poate constitui nu 20 mii lei, conform alin. (1), ci 50 mii lei, conform alin. (1), (2), (3) și (4). De aceeași părere este și Eugen Dațco, președintele Uniunii Transportatorilor și Drumarilor. „Amenzile exagerate încurajează corupția”, adaugă Dațco.

Funcționarii greșesc, agenții economici plătesc

Potrivit politicii bugetar-fiscale răspunderea pentru calitatea proastă a controalelor fiscale sau acțiunile ilegale ale funcționarilor care efectuează controlul fiscal o poartă contribuabilii. Sunt situații când la un control repetat sunt depistate greșeli la calcularea impozitului, greșeală care nu a fost depistată însă la un control anterior. Cu toate acestea, agentul economic este amendat și penalizat. „În opinia noastră, această propunere reprezintă din nou o încercare de rezolvare a problemelor organelor fiscale pe seama

businessului, precum și un motiv suplimentar de amendare a companiilor având ca și scop sporirea veniturilor bugetare din amenzi”, consideră Grinic. „De asemenea, deseori, amenzile și penalitățile cu caracter fiscal depășesc cu mult prejudiciul real cauzat la bugetul de stat”, adaugă Raisa Bejan.

Bâta fiscală a Ministerului Finanțelor

Politica fiscală propusă pentru anul 2014 prevede, în esență, majorarea amenzilor și penalităților aplicate pentru diferite tipuri de încălcări fiscale, în special a celor pentru neutilizarea mașinilor de casă și control. Proiectul de lege mai prevede introducerea unor amenzi pentru noi tipuri de încălcări, toate fără vreo legătură cauzală cu existența intenției de a săvârși infracțiunea fiscală sau corespundere cu prejudiciul real cauzat, consideră reprezentanții mediului de afaceri. Toate aceste prevederi legale sunt motivate de intenția autorităților de „a crește nivelul de conformare fiscală și educare a contribuabililor”. „Considerăm că atitudinile represive în raport cu mediul de afaceri, cu accente chiar mai mari în propunerile de politică fiscală pentru anul 2014, manifestate prin majorarea valorii amenzilor și a cazurilor în care astfel de amenzi pot fi aplicate, nu pot contribui în nici un fel la atingerea scopurilor declarate de „simplificare a administrării fiscale și vamale, relaxare a agenților economici în aspect de desfășurare a activității economice, diminuare a proporțiilor de evaziune fiscală și vamală”, susține Tornea.

Vama, ca și Fiscul, la fel de neprietenosă

Potrivit datelor Curții de Conturi, în prezent Serviciul Vamal se află în litigiu cu mai mulți agenți economici, valoarea litigiilor fiind de ordinul zecilor și miilor de lei. „Adevărul e că acest organ, ca în cazul organelor fiscale, utilizează proceduri mai puțin „prietenose” față de mediul de afaceri”, consideră autorii raportului de intervenție pe marginea politicii bugetar-fiscale. De regulă, aceste acțiuni „neprietenose”, cum ar fi amenzile și majorarea valorii mărfurilor în vamă, sunt contestate în instanță,

în condițiile în care apelarea în instanță reprezintă practic unica posibilitate a agenților economici de a se apăra în fața acțiunilor organelor vamale sau fiscale. „Până la apariția altor instrumente eficiente de rezolvare prejudiciară a litigiilor vamale și fiscale (medierea fiscală, avocați fiscali, etc.), orice instrumente de executare silită puse la dispoziția organelor fiscale sau vamale reprezintă presiuni suplimentare asupra businessului, care nu stimulează dezvoltarea afacerilor în RM, ci servesc doar interesului îngust și momentan, menite să sporească veniturile la bugetul de stat”, se arată în raport. „Vrem o mai mare deschidere din partea autorităților în combaterea schemelor de corupție la vamă, scheme care de facto aduc cele mai mari prejudicii la bugetul de stat”, accentuează Natalia Lipscaia, Asociația expeditorilor și brokerilor vamali.

În 7-8 ani unele ramuri ale economiei riscă să dispară

Aceasta este una din temerile reprezentanților ramurilor agroalimentare din Republica Moldova, în contextul semnării Acordului de liber schimb cu Uniunea Europeană. „Fără o susținere financiară și o politică fiscală adecvată și fără o conștientizare clară a faptului că sectorul agroalimentar este unul strategic pentru Republica Moldova, există riscul ca în 7-8 ani unele ramuri ca: zootehnia, fructe și legume, pur și simplu să dispară”, susține Alexandru Sliusari, Uniunea Producătorilor Agricoli. „În prezent nu există nici un proiect european de susținere a agriculturii, iar susținerea din partea statului a producătorilor agricoli este neînsemnată, chiar mizeră”, adaugă Carolina Linte, Asociația producătorilor de lapte. În acest context, în următorii ani, producătorii locali vor fi necompetitivi atât pe piața externă cât și pe cea internă, consideră reprezentanții mediului de afaceri. „În loc să ne ajute, statul înăsprește politica bugetar-fiscală”, conchide Sliusari.

1.5 Moldova a urcat 8 trepte în raportul Băncii Mondiale privind mediul de afaceri și surclasează Rusia

Republica Moldova a urcat opt trepte în topul Băncii Mondiale (BM) privind mediul de afaceri, până pe locul 78 din 189 de țări, și surclasează Federația Rusă în acest clasament, care s-a poziționat pe locul 92.

Față de anul trecut, RM și-a îmbunătățit performanțele la mai multe categorii. Potrivit Băncii Mondiale, RM a înlesnit procedurile de înființare a unei firme (de pe locul 93 pe poziția 81), dar și procedurile pentru a obține credite (de pe locul 40, pe locul 13).

Pe de altă parte, țara noastră ocupă cele mai proaste poziții în lume la capitolul obținerea autorizațiilor de construcție (174), accesul la electricitate (165) și la comerțul internațional (150). Țara noastră are un mediu de afaceri ceva mai prietenos decât cel din Rusia (92), China (96), Ucraina (112), Argentina (126) etc. Banca Mondială evaluează mediul de afaceri în funcție de 10 indicatori generali: procesul de înființare a unei firme, obținerea avizelor de construcție, accesul la electricitate, înregistrarea proprietăților imobiliare, accesul la credit, gradul de protecție a investitorilor, taxe, comerț internațional, garanția respectării contractelor și procedurile de insolvență.

1.6 Ministrul Economiei a prezentat Guvernului un raport privind implementarea Foii de parcurs în vederea eliminării constrângerilor critice în calea mediului de afaceri

În efortul de accelerare a dezvoltării unui mediu de afaceri favorabil și a unui climat investițional stimulat, Ministerul Economiei a elaborat Foaia de parcurs privind acțiunile prioritare ale Guvernului în vederea eliminării constrângerilor critice în calea mediului de afaceri pe termen scurt, asupra căreia, Valeriu Lazăr a prezentat, astăzi, Guvernului raportul de progres. Potrivit ministrului Economiei, pentru trimestrul al III-lea 2013, documentul prevedea realizarea a 5 acțiuni, care țin de competența Ministerului Economiei, în colaborare cu autoritățile publice centrale relevante, Ministerul Finanțelor, inclusiv Serviciul Vamal. Conform raportului, Ministerul Economiei a înaintat Guvernului pentru aprobare, la

23.08.2013, Proiectul de lege cu privire la modificarea și completarea unor acte legislative (Ghilotina 2+), proiect ce vizează diminuarea numărului actelor permissive și simplificarea procedurilor de eliberare a acestora. În context, Valeriu Lazăr a menționat că simplificarea și optimizarea actelor permissive va constitui o măsură eficientă de îmbunătățire a activității de întreprinzător, care va avea ca rezultat îmbunătățirea imaginii mediului de faceri din țara noastră, reflectată în clasamentele internaționale, precum ar fi studiul Băncii Mondiale „Doing Business”. Totodată, ministrul a solicitat suportul în vederea urgentării promovării proiectului de lege spre aprobare de Guvern. De asemenea, în raport a fost trecută Hotărârea Guvernului nr. 778 din 04.10.2013 cu privire la unele măsuri de implementare a ghișeului unic în desfășurarea activității de întreprinzător, prin intermediul căreia au fost aprobate listele actelor permissive pentru care autoritățile emitente sunt obligate să instituie ghișeu unic, pentru care autorităților emitente li se recomandă să instituie ghișeu unic și lista actelor permissive pentru care autoritățile emitente și cele solicitante sunt obligate să implementeze principiul de declarare pe propria răspundere. La finele raportării, Valeriu Lazăr și-a exprimat opinia de a-i delega Consiliului Economic pe lângă Prim-ministrul Republicii Moldova funcția de analiză și monitorizare a implementării Foii de parcurs.

1.7 Serviciul Vamal a elaborat un proiectul Hotărârii Guvernului "cu privire la vămuirea electronică a mărfurilor la export".

Acesta are ca scop perfectarea operațiunilor de import cu utilizarea procedurii electronice, care poate fi solicitată de către agentul economic importator în locul procedurii de vămuire standard (cu utilizarea suportului de hîrtie). Puteți accesa nota informativă și proiectul de hotărîre la acest link: <http://www.customs.gov.md/index.php?id=3782>

1.8 Serviciul Vamal a elaborat un proiect pentru aprobarea Regulamentului cu privire la procedura vămuirii electronice a mărfurilor la import.

Acesta este elaborat în scopul simplificării procedurilor vamale aferente exportului și reducerii numărului de acte necesare pentru realizarea exportului. Puteți accesa nota informativă și proiectul de hotărîre la acest link: <http://www.customs.gov.md/index.php?id=3718>

1.9 Valeriu Lazăr: Acum e nevoie de o responsabilizare la scară națională în implementarea deciziilor de îmbunătățire a mediului de afaceri

Condițiile împrumutului Băncii Mondiale pentru implementarea Proiectului de ameliorare a competitivității II (PAC II) destinat îmbunătățirii mediului de afaceri, dezvoltării întreprinderilor mici și mijlocii și sporirii accesului acestora la finanțare a fost subiectul întrunirii din data de 7 octombrie 2013 dintre ministrul Economiei, Valeriu Lazăr și echipa Bancii Mondiale. La întrunire au fost discutate obiectivele proiectului și concepția PAC II, programul de lucru, tipul de finanțare, aranjamentele de implementare și procedură ș.a. ”Calitatea mediului de afaceri trebuie văzută din optica performanțelor mediului privat. Acum e nevoie de o responsabilizare la scară națională a instituțiilor în îmbunătățirea mediului de afaceri și de o coordonare mai bună a politicilor la nivelul tuturor donatorilor în alocarea resurselor. Deja avem suficiente instrumente de coordonare interinstituționale, urmează să lucrăm asupra implementării pe orizontală de toate instituțiile sub responsabilitatea personală a primelor persoane din aceste instituții”, a spus Valeriu Lazăr.

1.10 Ministerul Finanțelor a perfectat proiectul de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative în partea ce ține de realizarea politicii fiscale și vamale pentru anul 2014

Ministerul Finanțelor a perfectat proiectul de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative în partea ce ține de realizarea politicii fiscale și vamale pentru anul 2014, ținând cont de recomandările prezentate de părțile interesate în procesul de

„Economie fără monopoluri, libertate fără privilegii”

consultare, și l-a remis pentru expertiza juridică și expertiza anticorupție.

II. Alte noutăți de interes pentru mediul de afaceri

2.1 Datoria externă totală a crescut cu 15,49 milioane de dolari

Datoria externă totală a Republicii Moldova, la sfârșitul semestrului I al anului 2013, a însumat 6 mld. 016,54 dolari SUA, majorându-se de la începutul anului cu 15,49 mil. dolari sau 0,3%. Potrivit informației acordate NOI.md de surse din cadrul Băncii Naționale a Moldovei (BNM), în ianuarie-iunie 2013, ponderea sectorului guvernamental s-a redus cu 1,5% - până la 1 mld. 247,2 mil. dolari, iar a BNM - cu 4,5% - până la 446,11 mil. dolari. Totodată, datoria băncilor comerciale a crescut cu 8,6% și a însumat 620,21 mil. dolari. Datoriile pe termen scurt ale băncilor au crescut cu 24,1% - până la 201,05 mil. dolari, iar cele pe termen lung au crescut cu 2,1% - până la 410,16 mil. dolari. Datoria altor sectoare s-a redus cu 0,4% - până la 2 mld. 702,44 mil. dolari. Datoriile pe termen scurt ale altor sectoare s-au diminuat cu 1,1% - până la 1 mld. 692,31 mil. dolari, iar cele pe termen lung s-au majorat cu 0,7% - până la 1 mld. 010,12 mil. dolari. Angajamentele față de investitorii direcți au sporit cu 1,8% - până la 1 mld. 000,58 mil. dolari. În structura totală a datoriei externe a Republicii Moldova pe domenii, la sfârșitul primei jumătăți a anului 2013, ponderea sectorului guvernamental a fost de 20,7%, a Băncii Naționale a Moldovei - 7,4%, a băncilor comerciale - 10,3%, a altor sectoare - 44,9%. Angajamente față de investitorii străini au reprezentat 16,7% din totalul datoriilor.

2.2 Banca Mondială și FMI vor evalua sectorul financiar al Moldovei

Banca Mondială și Fondul Monetar internațional (FMI) vor realiza, în perioada 17 februarie - 5 martie 2014, Programul de evaluare a sectorului financiar al Republicii Moldova (Financial Sector Assessment Program - FSAP), care va fi realizată la solicitarea autorităților de la Chișinău. Potrivit

Băncii Naționale a Moldovei (BNM), scopul misiunii de evaluare este de a depista principalii factori de vulnerabilitate în sectorul financiar, de a oferi recomandări pentru depășirea problemelor și dezvoltarea de mai departe a sectorului financiar. În acest sens, în perioada 3-4 octombrie, reprezentanții Băncii Mondiale și FMI au desfășurat în Moldova o misiune de pregătire, în cadrul căreia au avut întreveneri cu reprezentanții BNM, Comisiei Naționale pentru Piața Financiară, Ministerul Finanțelor și Fondului pentru garantarea depozitelor în sistemul bancar. În timpul întrevenerilor au fost stabilite domeniile sectorului financiar care vor fi evaluate în cadrul Programului de evaluare a sectorului financiar al Moldovei. Printre acestea se numără controlul sectorului financiar, gestionarea corporativă, administrarea anti-criză, dezvoltarea pieței de capital. Programul de evaluare a sectorului financiar (FSAP) a fost inițiat în anul 1999 și reprezintă o analiză cuprinzătoare și aprofundată a sectorului financiar al unei țări. În țările aflate în curs de dezvoltare și în țările cu economii emergente evaluările din cadrul FSAP sînt efectuate de Fondul Monetar Internațional și Banca Mondială și includ două componente majore: evaluarea stabilității financiare (responsabilitatea FMI) și evaluarea dezvoltării financiare (responsabilitatea Băncii Mondiale). Ultima dată sectorul financiar al Republicii Moldova a fost evaluat în cadrul FSAP în anul 2007.

2.3 Banca Mondială prognozează o creștere economică de 5,5% pentru Moldova în 2013

Banca Mondială a revizuit prognoza de creștere economică pentru Republica Moldova. Acesta va constitui la finele anului 5,5%. Prognoza anterioară era de 4%. Marcel Chistruga, economist la Oficiul Băncii Mondiale a menționat că noua prognoză a fost determinată de rezultate obținute în prima jumătate a anului curent.

„Creșterea economică din primul semestru, de 4,9%, este una din cele mai mari din regiune, cel puțin cu mult mai mari decât a partenerilor noștri financiari. Practic toate componentele Produsului Intern Brut au o tendință

ascendentă, în special cele obținute de industria prelucrătoare și cea extractivă”, a menționat economistul, luni, în cadrul unei prezentări la Oficiul Băncii Mondiale din Chișinău. Factorul principal al creșterii economice a rămas consumul, alimentat de majorarea remitențelor și a salariilor. „În pofida creșterii relativ bune a investițiilor fixe, cu 4,5% față de 2012, ele au o performanță insuficientă pentru forța motrice a creșterii economice”, a menționat economistul. Ruslan Piontkivsky, economist de țară la BM, a spus că se așteaptă o accelerare a ritmului de creștere în a doua jumătate a anului 2013. Economistul a evidențiat și un șir de riscuri care planează asupra noii prognoze. Printre acestea este vulnerabilitatea economiei Moldovei la condițiile climaterice și influențele economiei globale, în special economiile țărilor UE și Federației Ruse. Experții Băncii Mondiale sunt de părere că Republica Moldova ar trebui să accelereze reformele pro-investiționale și pro-export. E necesar ca Guvernul să-și concentreze eforturile pe trei domenii: îmbunătățirea mediului de afaceri, prin crearea condițiilor egale de concurență și reducerea costurilor afacerilor; consolidarea sectorului financiar-bancar, prin promovarea transparenței acționarilor și îmbunătățirea accesului la finanțe și asigurarea echității în domeniul asistenței sociale. Și Ministerul Economiei a îmbunătățit recent prognoza de creștere a economiei în 2013 – până la 5,5%.

2.4 Ministerul Economiei constată o majorare de 1,5 ori a investițiilor străine directe în economia Moldovei

Ministerul Economiei al R. Moldova constată o majorare substanțială a investițiilor străine directe în economia națională, în semestrul I al anului 2013, transmite NOI.md. Potrivit serviciului de presă al Ministerului Economiei, conform datelor Direcției analiză și prognozare macroeconomică, analiza balanței de plăți pentru semestrul I al anului 2013 relevă că fluxul investițiilor străine directe în economia Moldovei au constituit 177 mil. dolari SUA, cu 16% mai mult, comparativ cu perioada similară a anului 2012.

Cea mai mare cota a acestora a fost investită în capitalul social - 51,5% (91,1 mil. dolari). În distribuția geografică a capitalului social acumulat investitorilor din țările UE le-a revenit 53,2%, celor din țările CSI - 11,1%, altor state - 35,7%. Astfel, investițiile străine directe în economia națională (în valoare netă) s-au majorat de circa 1,5 ori, comparativ cu perioada similară a anului 2012, și au constituit 3,5% în raport cu PIB-ul țării (în semestrul I al anului 2012 - 2,5%)

2.5 Producția industrială în Moldova a crescut cu 6,3%

Producția întreprinderilor industriale din Moldova a crescut în ianuarie-august cu 6,3%, față de perioada respectivă a anului precedent. Potrivit Agenției "Infotag", cu referire la Biroul Național de Statistică, majorarea indicelui general de producție a fost determinată de creșterea volumului de producție în industria extractivă (cu 18,6%) și industria prelucrătoare (cu 7,3%). De asemenea, s-au înregistrat creșteri și la alte activități ale industriei: producția de mașini și aparate electrice – cu 44,5%, fabricarea băuturilor alcoolice distilate – cu 44,2%, industria metalurgică – cu 35,0%, fabricarea produselor de morărit – cu 34,2%. În același timp, s-au înregistrat reduceri ale volumului de producție la fabricarea uleiurilor și grăsimilor vegetale și animale – cu 88,6%, la mașini și echipamente – cu 19,4%, a mobilei cu 17,4%, a produselor de tutun – cu 14,0%

2.6 În Moldova rata medie a dobânzii la credite a atins minimul istoric

În Republica Moldova rata medie a dobânzii la creditele acordate în valuta națională și străină a atins, în septembrie, un nou minimum istoric. Potrivit datelor Băncii Naționale a Moldovei (BNM), rata media a dobânzii la creditele în lei, în septembrie, a constituit 11,79%, iar în valută – 7,07% anual. Minimul istoric a ratei medii a dobânzii la creditele în lei a fost înregistrat în decembrie 2012 – 11,98%, iar în valută – în aprilie 2013, când a fost fixată la nivelul de 7,27% anual.

În septembrie 2013, rata medie a dobânzii la creditele în lei s-a redus cu 0,3 puncte procentuale (p.p.) față de luna precedentă. Rata medie a creditelor în lei pentru persoanele juridice s-a micșorat cu 0,3 p.p. și a constituit 11,34%, iar pentru persoanele fizice – s-a redus cu 0,31 p.p. – pînă la 13,28%. Cea mai mare rată a dobânzii, în septembrie 2013, a fost la creditele de consum în lei pentru persoanele fizice acordate pe un termen de pînă la o lună – 19,53% anual. Cea mai mică rată a dobânzii s-a înregistrat la creditele în lei pentru persoanele juridice, acordate pentru construcție pe un termen de la 1 pînă la 2 ani – 9,6% anual. Potrivit datelor BNM, în septembrie 2013, rata medie a dobânzii la creditele în valută s-a redus cu 0,38 p.p. față de luna precedentă. Rata medie a dobânzii la creditele acordate persoanelor juridice s-a micșorat cu 0,4 p.p. și a constituit 7,05%, iar pentru persoanele fizice s-a redus cu 0,13 p.p. – pînă la 7,36%. Cea mai mare rată a dobânzii, în septembrie 2013, a fost la creditele în valută pentru persoanele fizice acordate pe un termen de pînă la o lună – 15% anual. Cea mai mică rată a dobânzii s-a înregistrat la creditele în valută pentru persoanele juridice, acordate pe un termen de la 6 pînă la 12 luni – 6,08% anual.

2.7 Agricultură, motorul creșterii economice. Recolta de grâu a sporit de două ori iar cea de porumb de 3,3 ori

Producția agricolă s-a majorat cu 30,2% în acest an. Creșterea se datorează, în special sporirii cu 52,3% a volumului producției vegetale pe când producția animalieră a rămas la nivelul anului precedent. Potrivit Biroului Național de Statistică, producția globală agricolă în gospodăriile de toate categoriile în ianuarie-septembrie 2013, conform estimărilor, a crescut cu 30,2% față de perioada respectivă a anului 2012. Conform datelor preliminare, recolta globală a grâului a constituit peste 995 mii tone, fiind de 2 ori mai mare. Recolta de orz a sporit de 1,8 ori și se profilează o recoltă net superioară de porumb, care încă n-a fost încheiată. Din datele existente la moment, pînă în prezent, la un hectar au fost recoltate în medie 34,1 chintale la hectar, ceea ce reprezintă o creștere de 3,3 ori. În același timp, recolta de floarea soarelui s-a majorat cu 90%, cea de struguri – cu 61,1% iar cea de fructe – cu 51,1%. După scăderea de anul trecut al Produsului Intern Brut cu 0,8%, determinată într-o mare parte de un an agricol nereușit, în acest an autoritățile și organizațiile internaționale precum BM și FMI prognozează o creștere economică de 5,5%. Și iarăși, un factor determinant în evoluția economiei l-a avut agricultura, care a beneficiat de un an benefic din punct de vedere climateric.

Acest material v-a fost oferit de IDIS și ANB cu sprijinul financiar din partea CIPE

Platforma comună de susținere a Agendei Naționale de Business (ANB) cuprinde reprezentanții a mai mult de 30 dintre cele mai influente și active asociații de business la nivel național și camere de comerț la nivel regional care, împreună cu comunitatea de experți, doresc să influențeze politica economică, prin participarea lor activă și transparentă în procesul decizional în domeniul reglementării activității de afaceri în Moldova.

„Economie fără monopoluri, libertate fără privilegii”